

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Matúškova 21, 833 16 Bratislava

**Národný pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu
prioritného škodcu *Popillia japonica***

Predložil

Ing. Vladimír Urmanič
generálny riaditeľ ÚKSÚP

Schválil:

Ing. Richard Takáč
Minister pôdohospodárstva a rozvoja
vidieka SR

Bratislava, október 2025

OBSAH

Úvod	3
1. Zoznam skratiek a pojmy	4
2. Legislatíva	4
3. Popis <i>Popillia japonica</i>	5
4. Kompetencie orgánov rastlinolekárskej starostlivosti v oblasti kontroly výskytu škodcov ..	6
5. Prístup príslušných orgánov do priestorov profesionálnych prevádzkovateľov, iných príslušných prevádzkovateľov a fyzických osôb	9
6. Podozrenie z výskytu <i>Popillia japonica</i>	9
7. Postupy na zaznamenanie zistení výskytu <i>Popillia japonica</i>	10
8. Diagnostické laboratóriá	10
9. Potvrdenie výskytu <i>Popillia japonica</i>	11
10. Geografické určenie vymedzenej oblasti	12
11. Informovanie Komisie, ostatných členských štátov, dotknutých profesionálnych prevádzkovateľov a verejnosti o výskyte <i>Popillia japonica</i>	16
12. Dohľad a eradikácia	17
13. Rastlinolekárske opatrenia	17
14. Prieskumy vymedzených oblastí pre <i>Popillia japonica</i>	18
15. Zrušenie vymedzenej oblasti.....	19
16. Protokoly, v ktorých sú opísané metódy vizuálnych prehliadok, odberu vzoriek a laboratórneho testovania.....	19
17. Zásady odbornej prípravy a školení	20
18. Finančné zabezpečenie.....	20
19. Odškodnenie v prípade nariadenia rastlinolekárskeho opatrení.....	20
20. Platnosť	21
21. Zrušenie.....	21
Príloha č. 1.....	22
Zoznam špecifikovaných rastlín.....	22
Príloha č. 2.....	23
Obrazová príloha <i>Popillia japonica</i>	23
Príloha č. 3.....	26
Zoznam pomôcok pre prácu v teréne	26
Príloha č. 4.....	27
Možnosti ochrany.....	27

Úvod

Cieľom vypracovania a vyhlásenia vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky Národného pohotovostného plánu pre prípad podozrenia a výskytu prioritného škodcu *Popillia japonica* je zabezpečiť rýchlu a účinnú reakciu v prípade podozrenia alebo potvrdenia výskytu prioritného škodcu *Popillia japonica* na území Slovenskej republiky. *Popillia japonica* patrí medzi prioritných škodcov Únie a na území Únie má neprijateľný hospodársky, environmentálny či sociálny vplyv. Právny rámec na kontrolu škodcu *Popillia japonica* je obsiahnutý v legislatívnych predpisoch EÚ a v národnej legislatíve.

Prípravu národného pohotovostného plánu zabezpečil Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave. Národný pohotovostný plán je podľa potreby vyhodnocovaný a aktualizovaný.

Orgány štátnej správy v rastlinolekárskej oblasti podľa § 4 a 5 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 405/2011“) majú zákonné právomoci na zabezpečenie účinných, preventívnych, monitorovacích a eradikačných opatrení na uplatňovanie tohto národného pohotovostného plánu uvedené v príslušnej legislatíve EÚ a národnej legislatíve.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave v súlade s § 4 písm. g) zákona č. 405/2011 predkladá Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky opatrenie na predchádzanie výskytu a rozšírenia škodlivého organizmu *Popillia japonica*. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v súlade s § 3 písm. l) prvý bod zákona č. 405/2011 vyhlasuje vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky opatrenie na predchádzanie výskytu a rozšírenia škodlivého organizmu *Popillia japonica*.

Na účely tohto národného pohotovostného plánu sa používajú pojmy uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES v platnom znení.

1. Zoznam skratiek a pojmy

Skratky:

EFSA - Európsky úrad pre bezpečnosť potravín

EPPO – Európska a stredozemská organizácia na ochranu rastlín

EÚ – Európska únia

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

NLC – Národné lesnícke centrum

NPP – Národný pohotovostný plán

OOR – odbor ochrany rastlín Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave

SCoPAFF – Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, sekcia zdravie rastlín

SR – Slovenská republika

ÚKSÚP – Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

ISPM č. 8 – medzinárodná norma pre rastlinolekárske opatrenia „Určenie postavenia škodcu v oblasti“ (ďalej len „norma ISPM č. 8“)

ISPM č. 9 – medzinárodná norma pre rastlinolekárske opatrenia „Pokyny pre programy eradikácie škodlivých organizmov“ (ďalej len „norma ISPM č. 9“)

ISPM č. 14 - medzinárodná norma pre rastlinolekárske opatrenia „Uplatnenie integrovaných opatrení systémového prístupu pri riadení rizika škodlivých organizmov“ (ďalej len „norma ISPM č. 14“)

Pojmy:

a) „**hostiteľské rastliny**“ sú všetky rastliny na výsadbu s rastovými médiami určenými na udržanie životaschopnosti rastlín, okrem rastlín v pletivových kultúrach a vodných rastlín;

b) „**špecifikované rastliny**“ sú všetky rastliny na výsadbu s rastovými médiami určenými na udržanie životaschopnosti rastlín, okrem rastlín v pletivovej kultúre a vodných rastlín uvedených v prílohe č. I;

c) „**karta prieskumu škodcu**“ je publikácia Karta prieskumu škodcu *Popillia japonica* od EFSA;

d) „**všeobecné usmernenia pre štatisticky spoľahlivé prieskumy založené na vyhodnotení rizika**“ je publikácia s názvom Všeobecné usmernenia pre štatisticky spoľahlivé prieskumy škodcov rastlín založené na vyhodnotení rizika od EFSA.

2. Legislatíva

- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2023/1584 z 1. augusta 2023 o opatreniach na prevenciu usídlenia a rozšírenia škodcu *Popillia japonica* Newman a o opatreniach na jeho eradikáciu a zamedzenie jeho šírenia v určitých vymedzených oblastiach na území Únie: (Ú. v. EÚ L 194, 2.8.2023, p. 17–38) v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES

- a 2007/33/ES: (Ú. v. EÚ L 317, 23.11.2016, s. 4 – 104) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2016/2031“)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2072 z 28. novembra 2019, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019: (Ú. v. EÚ L 319, 10.12.2019, s. 1 – 279) v platnom znení (ďalej len „nariadenie 2019/2072“)
 - Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1702 z 1. augusta 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 zostavením zoznamu prioritných škodcov: (Ú. v. EÚ L 260, 11.10.2019, s. 8 – 10)
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách): (Ú. v. EÚ L 95, 7.4.2017, s. 1 – 142) v platnom znení, (ďalej len „nariadenie o úradných kontrolách“)
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/159 zo 4. februára 2016, ktorým sa stanovujú postupy predkladania žiadostí o granty a žiadostí o platbu, ako aj súvisiacich informácií, pokiaľ ide o núdzové opatrenia proti škodcom rastlín podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014: (Ú. v. ES L 031 6.2.2016) v platnom znení.
 - Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1715 z 30. septembra 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá fungovania systému riadenia informácií pre úradné kontroly a jeho zložiek („nariadenie o IMSOC“): (Ú. v. ES L 261 14.10.2019) v platnom znení
 - Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 405/2011“)
 - Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“)
 - Zákon č. 277/2023 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 227/2023“)

3. Popis *Popillia japonica*

Živočíšny druh patrí taxonomicky do triedy *Insecta* - hmyz, radu *Coleoptera* - chrobáky, čeľade *Scarabaeidae* – skarabeusovitě, rodu *Popillia*.

3.1 Životný cyklus *Popillia japonica*

Imágo má široko oválne, 7 – 13 mm dlhé telo. Hlava a štít sú zelené s kovovým leskom, krovky sú červenkasté, nohy tmavozelené. Vajíčko je krémovo-biele, guľaté; 1,5 mm veľké. Larva je biela a v dospelosti dosahuje dĺžku 20 – 25 mm.

Prezimuje larva, imága vyliezajú z pôdy začiatkom júna. Po úživnom žere sa pária a samičky kladú postupne vajíčka v malých skupinách do pôdy v hĺbke 5 – 10 cm. Vylihnuté larvy sa živia koreňmi rastlín, dvakrát sa zvliekajú. Najväčšie škody spôsobujú najstaršie larvy v štádiu L3 na jeseň a na jar po prezimovaní. V máji sa kuklia a imága opúšťajú pôdu v júni. Imága dobre lietajú. Škodca sa môže vyvíjať iba tam, kde je pôda v letných mesiacoch dostatočne teplá a vlhká. Chrobáky zvyčajne žijú v skupinách, začínajúc požer od vrchu rastliny pokračujúc smerom nadol.

3.2 Symptomatické prejavy *Popillia japonica*

Príznaky *Popillia japonica* sú spojené s aktivitami jeho rôznych vývojových štádií. Imágo škodcu spôsobuje nápadné požerky na listoch a kvetoch poškodených rastlín, kde ponechávajú žilnatinu. Larvy poškodzujú korene žerom. Ich prítomnosť v pôde sa môže prejavovať zmenou farby porastu (napr. žltnutie trávnik). Stromy strácajú vitalitu a znižuje sa ich úrodnosť. Pri silnejšom napadnutí môže dochádzať k odumieraniu rastlín. Na napadnutých hostiteľských rastlinách môže dôjsť k úplnej defoliácii, pričom ostatné okolité rastliny zostávajú nedotknuté.

4. Kompetencie orgánov rastlinolekárskej starostlivosti v oblasti kontroly výskytu škodcov

Zodpovednosť za kontrolu *Popillia japonica* na území SR má ÚKSÚP, ktorý úzko spolupracuje s NLC. Kontroly metodicky riadi a usmerňuje OOR (Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly) ÚKSÚP. Výkon kontroly v teréne vykonávajú oblastní rastlinolekárski inšpektori OOR ÚKSÚP a zamestnanci NLC.

4.1. MPRV SR:

- schvaľuje NPP,
- koordinuje úlohy jednotlivých zodpovedných orgánov v rámci svojej pôsobnosti,
- je koordinačným a rozhodujúcim orgánom v prípade sporov v rámci spolupráce s orgánmi v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

4.2. ÚKSÚP:

Po potvrdení výskytu *Popillia japonica*:

4.2.1 ÚKSÚP (vecne príslušný odbor ochrany rastlín)

- nariadi podľa § 9 ods. 2 zákona č. 405/2011 Z. z. v súlade s bodom 14 rastlinolekárske opatrenia zamerané na eradikáciu *Popillia japonica* pre vlastníkov alebo užívateľov pozemkov vo vymedzenej oblasti,
- vypracuje akčný plán podľa čl. 27 nariadenia (EÚ) 2016/2031,
- informuje Európsku komisiu a ostatné členské štáty o výskyte *Popillia japonica* a prijatých opatreniach.

4.2.2 Odbor ochrany rastlín:

a) *vedúci oddelenia vnútornej karantény:*

- koordinuje všetky činnosti súvisiace s týmto pohotovostným plánom,
- z dostupných podkladov určuje vymedzenú oblasť,
- zabezpečuje informovanosť profesionálnych prevádzkovateľov, verejnosti a orgánov verejnej správy vo vymedzenej oblasti,
- komunikuje s dotknutými subjektami, užívateľmi a vlastníckmi pozemkov u ktorých bol zistený výskyt škodcu,
- organizuje osobné stretnutia dotknutých subjektov, užívateľov a vlastníkov pôdy nachádzajúcich sa vo vymedzenej oblasti,
- zabezpečuje školenia pre osoby, ktoré sú, okrem rastlinolekárskech inšpektorov, zapojené do prieskumu a odberu vzoriek,
- zhromažďuje podklady pre dodatočné finančné zabezpečenie úloh vyplývajúcich z tohto pohotovostného plánu,

b) *koordinátor prieskumov škodlivých organizmov:*

- vypracúva plány prieskumu a odberu vzoriek vo vymedzenej oblasti,
- zabezpečuje informovanosť verejnosti,
- spracúva informácie a podklady z terénnych kontrol,
- vypracúva mapy miest prieskumu vzorkovania a vymedzených oblastí,

c) *pracovník 1 oddelenia vnútornej karantény:*

- prijíma oznámenia z podozrenia na výskyt *Popillia japonica*,
- vypracúva rozhodnutia na eradikáciu výskytu *Popillia japonica*
- spolupracuje pri určovaní vymedzenej oblasti,
- koordinuje kontrolu vykonania nariadených rastlinolekárskech opatrení,

d) *pracovník 2 oddelenia vnútornej karantény:*

- zhromažďuje písomné dokumenty súvisiace s výskytom *Popillia japonica*
- spolupracuje pri zabezpečení materiálneho vybavenia rastlinolekárskech inšpektorov,
- zhromažďuje podklady pre zabezpečenie odškodnenia dotknutých subjektov,

e) *pracovník zastupujúci SR na zasadnutiach SCoPAFF:*

- zasiela správy o výskyte *Popillia japonica* a vydaných eradikačných opatreniach Komisii a členským štátom,
- v prípade potreby komunikuje s dotknutým štátom, do ktorého by zasiahla vymedzená oblasť *Popillia japonica*.
- komunikuje s Komisiou ohľadom odškodnenia dotknutých subjektov;

f) *vedúci oddelenia kontroly ochrany rastlín:*

- rozhoduje o presunoch rastlinolekárskejších inšpektorov do vymedzených oblastí v rámci SR za účelom vykonávania prieskumu a vzorkovania na *Popillia japonica*,
- zabezpečuje materiálne vybavenie rastlinolekárskejších inšpektorov.

g) *rastlinolekárske inšpektori:*

- vykonávajú v teréne prieskum a odber vzoriek *Popillia japonica*,
- poskytujú podklady na určenie vymedzenej oblasti.

4.2.3 Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly – riaditeľ:

- rozhoduje o zapojení inšpektorov z iných odborov Sekcie poľnohospodárskych vstupov a kontroly do prieskumu a vzorkovania vo vymedzených oblastiach *Popillia japonica*.

4.2.4. Odbor diagnostických laboratórií (Sekcia laboratórnych činností):

- prioritne vykonáva diagnostické rozbory vzoriek z vymedzenej oblasti na *Popillia japonica*,
- zabezpečuje materiálne vybavenie potrebné pre diagnostiku vysokých počtov vzoriek tak, aby sa zbytočne nepredlžoval čas diagnostiky.

4.3. NLC:

- pripravuje mapové podklady výskytu špecifikovaných drevín v lesných porastoch,
- pripravuje porastové mapy pre dotknuté územie s vyznačením jednotlivých zón,
- spolu-informuje užívateľov lesov v dotknutých oblastiach na území SR o výskyte *Popillia japonica* a zaradení porastov do zón,
- spolupracuje pri zabezpečovaní monitoringu a odberoch vzoriek *Popillia japonica* v lesných porastoch,
- do 30. 06. 2026 vytvorí a minimálne raz ročne bude aktualizovať databázu firiem zaoberajúcich sa ťažbou dreva a arboristikou, ktoré je potrebné osloviť pre potreby ochranných opatrení, pričom následne spolupracuje pri konkrétnom výbere subjektov na vykonanie rastlinolekárskejších opatrení.

5. Prístup príslušných orgánov do priestorov profesionálnych prevádzkovateľov, iných príslušných prevádzkovateľov a fyzických osôb

Podľa § 10 zákona č. 405/2011 Z. z. rastlinolekárskeho inšpektora je oprávnený vstupovať na pozemky a do prevádzkových priestorov, v ktorých sa rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety pestujú, vyrábajú, používajú, skladujú, uvádzajú na trh alebo sú v nich inak prítomné. Zároveň má rastlinolekárskeho inšpektora oprávnenie vstupovať do dopravných prostriedkov, ktorými sa prepravujú samotné rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety.

6. Podozrenie z výskytu *Popillia japonica*

Podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 405/2011 sú osoby na úseku rastlinolekárskej starostlivosti povinné bezodkladne oznámiť OOR ÚKSÚP výskyt, rozširovanie alebo podozrenie z výskytu karanténnych škodcov Únie alebo príznaky napadnutia alebo poškodenia týmito škodlivými organizmami.

6.1 Opatrenia, ktoré musia ihneď prijať profesionálni prevádzkovatelia

Ak má profesionálny prevádzkovateľ podozrenie na výskyt karanténneho škodcu Únie *Popillia japonica* na rastlinách, rastlinných produktoch alebo iných predmetoch, ktoré sú pod kontrolou daného prevádzkovateľa, ihneď toto podozrenie oznámi OOR ÚKSÚP, aby tento prijal opatrenia v súlade s článkom 10 nariadenia 2016/2031. Profesionálny prevádzkovateľ v prípade potreby takisto ihneď prijme predbežné opatrenia s cieľom zabrániť usídleniu a šíreniu škodcu *Popillia japonica*.

6.2 Opatrenia, ktoré majú prijať osoby iné ako profesionálni prevádzkovatelia

Každá osoba iná ako profesionálny prevádzkovateľ, ktorá má odôvodnené podozrenie na výskyt karanténneho škodcu Únie *Popillia japonica*, ihneď oznámi túto skutočnosť OOR ÚKSÚP. Ak sa oznámenie nepodá písomne, OOR ÚKSÚP o ňom vyhotoví úradný záznam. Uvedená osoba poskytne informácie o tomto výskyte, ktoré má k dispozícii.

Osoba, ktorá podala oznámenie konzultuje s OOR opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zabránenie šírenia škodcu *Popillia japonica* a jeho odstránenie z dotknutých rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov a v náležitom prípade z priestorov danej osoby.

Hlásenie podozrenia výskytu škodcu *Popillia japonica* možno realizovať telefonicky na telefónnom čísle 02/59 88 03 45, e-mailom na ochrana@uksup.sk alebo písomne na adresu:

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Odbor ochrany rastlín
Matúškova 21
833 16 Bratislava

Všetky nahlásené podozrenia z výskytu je potrebné prešetriť rastlinolekárske inšpektormi ÚKSÚP, resp. zamestnancami NLC. Okrem miesta podozrivého na výskyt je potrebné skontrolovať aj jeho bezprostredné okolie. Kontrola je zameraná na hostiteľov *Popillia japonica* v danej lokalite. Kontrolovaný je ich zdravotný stav a v prípade potreby sa odoberie vzorka na diagnostický rozbor. Z danej kontroly podá rastlinolekárskeho inšpektora podrobnú správu prostredníctvom Záznamu o vykonaní kontroly – A OOR ÚKSÚP.

V prípade oznámenia od iného členského štátu, že vymedzená oblasť zriadená týmto členským štátom zasahuje na územie SR, ÚKSÚP postupuje podľa konkrétnej situácie spôsobenej týmto oznámením a v súlade s týmto pohotovostným plánom.

7. Postupy na zaznamenanie zistení výskytu *Popillia japonica*

Aby sa potvrdila prítomnosť *Popillia japonica* je potrebné odobrať vzorku škodcu alebo časti napadnutého rastlinného materiálu najlepšie aj s niektorým z vývojových štádií. Odber vzorky rastlinolekárski inšpektori uskutočnia v závislosti od miesta výskytu počas celého roka, resp. počas vegetačného obdobia špecifikovaných rastlín. Odchyt dospelých jedincov uskutočnia prostredníctvom lapačov. Nakoľko ide o karanténny materiál, je potrebné zabezpečiť, aby bola vzorka zabalená tak, aby nedošlo k poškodeniu obalu a prípadnému ďalšiemu šíreniu *Popillia japonica*. Vzorka slúžiaca na rozbor musí byť označená identifikačnými údajmi, aby bolo možné vzorky v laboratóriu spárovať s informáciami uvedenými v priloženom Zázname o odbere vzorky, ktorý musí obsahovať najmenej: jedinečné číslo odberu, dátum odberu, miesto odberu vrátane GPS súradníc, typ výsadby, názov subjektu, z ktorého bola vzorka odobratá, v prípade odberu rastliny názov hostiteľa, príznakovosť a meno vzorkovateľa. Záznamy o odbere vzorky sú v písomnej aj/alebo elektronickej podobe v elektronickom systéme ÚKSÚP. Na účely mapovania miest prieskumu a miest vzorkovania sa využije elektronický systém NLC, ktorý umožní prístup všetkým rastlinolekárskeým inšpektorom.

Prieskum a vzorkovanie vykonávajú aj ďalšie vyškolené osoby a iné fyzické osoby delegované na tieto činnosti v súlade s článkom 30 nariadenia o úradných kontrolách.

8. Diagnostické laboratóriá

Odobraté vzorky rastlín, rastlinných produktov, prípadne samotného škodcu akéhokoľvek vývinového štádia (usmrtené, prípadne živé, pri ktorých je nevyhnutné zabrániť náhodnému vypusteniu), sú zasielané do jednotlivých diagnostických laboratórií Sekcie laboratórnych činností ÚKSÚP. na adresy:

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Odbor diagnostických laboratórií
Referát karanténnej diagnostiky Bratislava
Majerská 326/47
900 41 Rovinka

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Odbor diagnostických laboratórií
Referát karanténnej diagnostiky Košice
Letná 3
041 39 Košice

Diagnostické metódy

Pre stanovenie prítomnosti *Popillia japonica* v odobratých vzorkách sa používa EPPO norma PM 7/74 (1) *Popillia japonica*.

Referenčné laboratóriá EÚ pre hmyz a roztoče:

konzorcium pod vedením French Agency for Food, Environmental and Occupational Health and Safety (ANSES)
Plant Health Laboratory, Entomology and Invasive Plants Unit
755 avenue du campus Agropolis
CS 30016, 34988 Montferrier-sur-Lez cedex
Francúzsko,

ktorého súčasťou je aj:

Austrian Agency for Health and Food Safety
AGES, Institute for Sustainable Plant Production
Spargelfeldstraße 191
1220 Viedeň
Rakúsko

9. Potvrdenie výskytu *Popillia japonica*

Po potvrdení výskytu *Popillia japonica* ÚKSÚP informuje dotknutý subjekt (a v prípade potreby NLC), v ktorom bol potvrdený výskyt škodcu o tomto výskyte a potrebe prijatia eradikačných opatrení. ÚKSÚP následne vypracuje akčný plán, ktorý musí vychádzať z NPP pre prípad podozrenia a výskytu *Popillia japonica*.

Po potvrdení výskytu *Popillia japonica*, ÚKSÚP zhromaždí tieto informácie:

- pravdepodobný pôvod *Popillia japonica*, ak je podozrenie, že pôvodcom ohniska je zásielka rastlín alebo rastlinných produktov,
- geografickú polohu daného výskytu vrátane akýchkoľvek abiotických faktorov, ktoré by mohli ovplyvniť ohnisko nákazy, napr. výskyt bol zaznamenaný na významnej dopravnej trase,
- mapovanie výskytu, ktoré zahŕňa zobrazenie infikovaných hostiteľov v danej lokalite s popisom (druh, štádium vývoja a pod.),
- kedy a ako bol škodca zistený a identifikovaný (vrátane fotografií),
- úroveň výskytu *Popillia japonica* a vývinové štádium,
- rozsah a dosah škôd,
- v závislosti od miesta výskytu – informácie o dovoze špecifikovaných rastlín a komodít do dotknutého subjektu za obdobie posledných 12 mesiacov,
- v závislosti od miesta výskytu – nedávny vývoz alebo presun špecifikovaných rastlín a komodít do iných subjektov z infikovaného subjektu,
- v závislosti od miesta výskytu – prístupnosť miesta pre mechanizáciu na likvidáciu špecifikovaných rastlín,
- pri zásielkach podrobné informácie o mieste pôvodu dovezeného tovaru.

10. Geografické určenie vymedzenej oblasti

Po potvrdení výskytu *Popillia japonica* rastlinolekárski inšpektori vykonajú delimitačný prieskum za účelom určenia zamorenej zóny a zistenia rozšírenia *Popillia japonica* na danom území.

Prieskum sa začína od potvrdeného napadnutého hostiteľa a pokračuje smerom von od neho.

10.1 Určenie vymedzenej oblasti

Na základe delimitačného prieskumu *Popillia japonica* OOR určí **vymedzenú oblasť**, ktorá pozostáva:

- a. zo **zamorenej zóny** vrátane oblasti, v ktorej bol úradne potvrdený výskyt *Popillia japonica*, obklopenej pásom aspoň s takouto šírkou:
 - i. 1 km v prípade vymedzenej oblasti na eradikáciu *Popillia japonica*;
 - ii. 3 km v prípade vymedzenej oblasti na zamedzenie šírenia *Popillia japonica*; a
- b. z **nárazníkovej zóny** so šírkou aspoň:
 - i. 5 km, ktoré siahajú za hranice zamorenej zóny, v prípade vymedzenej oblasti na eradikáciu *Popillia japonica*;
 - ii. 15 km, ktoré siahajú za hranice zamorenej zóny, v prípade vymedzenej oblasti na zamedzenie šírenia *Popillia japonica*.

Určenie vymedzenej oblasti zohľadňuje vedecké zásady, biológiu *Popillia japonica* vrátane údajov o migračnej schopnosti, úrovni zamorenia, geografických vlastnostiach oblasti, osobitnom rozmiestnení špecifikovaných rastlín v príslušnej oblasti a dôkazoch o usídlení *Popillia japonica*.

V rámci vymedzených oblastí ÚKSÚP zvyšuje informovanosť verejnosti o hrozbe *Popillia japonica* a o opatreniach prijatých na zabránenie jeho ďalšiemu šíreniu mimo týchto oblastí. ÚKSÚP zabezpečí, aby široká verejnosť a profesionálni prevádzkovatelia mali informácie o vymedzených oblastiach.

Vymedzená oblasť vytvorená na základe výsledkov delimitačného prieskumu rastlinolekárskych inšpektorov musí byť stanovená čo najskôr od zistenia pozitívneho výskytu minimálne s vyššie uvedenými rozmermi, nakoľko prioritou je zabránenie šíreniu *Popillia japonica* do ďalších lokalít. To si vyžaduje rýchlu reakciu od zistenia výskytu a rovnako aj dostatočný počet vyškolených osôb, ktorí v teréne zabezpečujú tieto kontroly. Delimitačný prieskum sa začína od potvrdeného napadnutého hostiteľa a pokračuje smerom von od neho. Skontrolované musia byť všetky hostiteľské rastliny v okolí. Na urýchlenie určenia vymedzenej oblasti môže ÚKSÚP v prípade potreby využiť aj snímkovanie dronmi pri dodržaní príslušných legislatívnych predpisov.

Vymedzená oblasť sa určí v prípade, ak:

- sa zistí výskyt živých alebo mŕtvych štádií škodcu na hostiteľských rastlinách (napr. v type výsadby pole, sad, verejná zeleň),

- sa zistia živé alebo mŕtve štádiá škodcu na rastlinách určených na výsadbu, z ktorých škodca pochádza alebo by mohol pochádzať,
- sa zistia živé larvy v pôde alebo pestovateľskom substráte,
- sa odchytiť živé dospelé jedince *Popillia japonica* za okolností, keď dospelé jedince mohli uniknúť aj do okolia a
- škodca sa zistí v takých teplotných a pôdnych podmienkach, ktoré vyhovujú biologickým vlastnostiam *Popillia japonica*.

Vo vymedzenej oblasti sa vykonajú opatrenia, ktorých cieľom je zabránenie pohybu potenciálne napadnutého materiálu. K týmto opatreniam patrí zákaz pohybu rastlinného materiálu a rastlín určených na výsadbu. Tento zákaz sa vzťahuje na pohyb uvedeného materiálu zo zamorenej zóny do nárazníkovej zóny a z nárazníkovej zóny do okolitých oblastí. Rastliny určené na výsadbu musia byť zlikvidované.

Ak sa v nárazníkovej zóne zistí prítomnosť *Popillia japonica*, ÚKSÚP bezodkladne určí novú vymedzenú oblasť zohľadňujúcu dané zistenie. Vo vymedzenej oblasti sa nesmú po dobu trvania obmedzení vysádzať nové rastliny špecifikovaných rastlín. V prípade, že sa má vymedzená oblasť rozšíriť za hranice SR, ÚKSÚP okamžite informuje príslušný štát o tejto skutočnosti.

10.2 Výnimky z určenia vymedzenej oblasti

ÚKSÚP sa môže rozhodnúť nezriaďiť vymedzenú oblasť, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) existujú dôkazy, že škodca *Popillia japonica* sa nerozmnožil; a
- b) existujú dôkazy, že:
 - i) škodca *Popillia japonica* bol zavlečený do oblasti s rastlinami, na ktorých bol zistený, a tieto rastliny boli napadnuté pred ich zavlečením do príslušnej oblasti; alebo
 - ii) ide o izolované zistenie, o ktorom sa neočakáva, že povedie k usídleniu škodcu.

Ak ÚKSÚP využije výnimku z určenia vymedzenej oblasti, musí:

- a) prijať opatrenia na zabezpečenie rýchlej eradikácie *Popillia japonica* a vylúčiť možnosť jeho šírenia;
- b) okamžite zvýšiť počet lapačov a frekvenciu kontroly lapačov v danej oblasti;
- c) okamžite zintenzívniť vizuálne prehliadky na prítomnosť dospelých jedincov *Popillia japonica* a vo vhodnom čase skontrolovať prítomnosť lariev *Popillia japonica*;
- d) počas aspoň jedného životného cyklu *Popillia japonica* plus jeden ďalší rok pravidelne a intenzívne počas obdobia letu *Popillia japonica* sledovať oblasť s polomerom najmenej 1 km okolo zamorených rastlín alebo miesta, kde bol zistený škodca *Popillia japonica*;
- e) pokiaľ je to možné vysledovať pôvod zamorenia a cestu spojenú so zamorením, a preskúmať rastliny okolo výskytu na zistenie akýchkoľvek príznakov zamorenia vrátane odberu vzoriek pestovateľských substrátov s cieľom vylúčiť prítomnosť lariev;
- f) zvýšiť informovanosť verejnosti o hrozbe *Popillia japonica*; a

g) prijať akékoľvek iné opatrenie, ktoré môže pomôcť pri eradikácii *Popillia japonica* berúc do úvahy normu ISPM č. 9 a uplatňovanie integrovaného prístupu v súlade so zásadami stanovenými v norme ISPM č. 14.

10.3 Podmienky pre premiestňovanie hostiteľských rastlín rámci územia EÚ

Rastliny na výsadbu s pestovateľskými substrátmi, okrem rastlín v pletivových kultúrach a vodných rastlín musia spĺňať osobitné požiadavky týkajúce sa ich premiestňovania v rámci územia EÚ. Kontrolu v relevantných prípadoch vykonáva rastlinolekársky inšpektor ÚKSÚP. Osobitné požiadavky sú stanovené v bode 2.1. prílohy VIII nariadenia 2019/2072 nasledovne:

Rastliny musia byť sprevádzané rastlinným pasom, ktorý potvrdzuje, že rastliny:

a) majú pôvod v oblasti, ktorú príslušné orgány v súlade s normou ISPM č. 8 zriadili ako oblasť, o ktorej je známe, že je bez výskytu *Popillia japonica* (SR je krajinou bez výskytu *Popillia japonica*)

alebo

b) boli pestované v mieste výroby, ktoré je v súlade s normou ISPM č. 8 zriadené ako miesto bez výskytu *Popillia japonica*:

i) ktoré bolo podrobené každoročnej úradnej prehliadke a počas troch mesiacov pred premiestnením prinajmenšom mesačnej prehliadke v súvislosti s akýmkoľvek prejavmi *Popillia japonica*, ktoré sa vykonali vo vhodných časoch na zistenie výskytu dotknutého škodcu, prinajmenšom vizuálnou prehliadkou všetkých rastlín vrátane burín a odberom vzoriek z pestovateľských substrátov, v ktorých rastliny rastú, a

ii) ktoré je obklopené nárazníkovou zónou širokou najmenej 100 metrov, kde bola prostredníctvom úradných prieskumov vykonávaných každoročne vo vhodných časoch potvrdená neprítomnosť *Popillia japonica*, a

iii) rastliny a pestovateľské substráty boli pred premiestnením podrobené úradnej prehliadke vrátane odberu vzoriek z pestovateľských substrátov a zistilo sa, že sú bez výskytu *Popillia japonica*, a

iv) rastliny:

- bolo nimi manipulované a boli balené alebo prepravované takými spôsobmi, aby sa zabránilo napadnutiu spôsobenému *Popillia japonica* po opustení miesta výroby alebo
- boli premiestňované mimo letového obdobia *Popillia japonica* Newman,

alebo

c) sa počas ich celého života pestovali vo výrobnej prevádzke s priestorovou izoláciou proti zavlečeniu *Popillia japonica* a rastliny:

- bolo nimi manipulované a boli balené alebo prepravované takými spôsobmi, aby sa zabránilo napadnutiu spôsobenému *Popillia japonica* po opustení výrobnej prevádzky, alebo
- boli premiestňované mimo letového obdobia *Popillia japonica*,

alebo

d) sa počas ich celého života pestovali vo výrobnej prevádzke:

- i) ktorá má špeciálne oprávnenie od príslušného orgánu na účely výroby rastlín bez výskytu *Popillia japonica*, a
- ii) kde bol pestovateľský substrát držaný bez výskytu *Popillia japonica* na základe použitia vhodných mechanických opatrení alebo iných ošetrení, a
- iii) kde boli rastliny podrobené vhodným opatreniam na zabezpečenie toho, aby boli bez výskytu *Popillia japonica*, a
- iv) pred premiestnením boli rastliny a pestovateľský substrát podrobené úradnej prehliadke vrátane odberu vzoriek z pestovateľských substrátov a zistilo sa, že sú bez výskytu *Popillia japonica*, a
- v) rastliny:
 - bolo nimi manipulované a boli balené alebo prepravované takými spôsobmi, aby sa zabránilo napadnutiu spôsobenému *Popillia japonica* po opustení výrobnej prevádzky, aleboboli premiestňované mimo letového obdobia *Popillia japonica*.

10.4 Podmienky uvádzania hostiteľských rastlín na územie EÚ

Rastliny na výsadbu s pestovateľskými substrátmi určenými na udržanie životaschopnosti rastlín, okrem rastlín v pletivových kultúrach a vodných rastlín pôvodom z

- Kanady, Číny, Indie, Japonska, Ruska, Švajčiarska a USA

musia spĺňať osobitné požiadavky pri ich uvádzaní na územie EÚ. Osobitné požiadavky sú stanovené v bode 4.2. prílohy VII nariadenia 2019/2072 nasledovne:

V dodatkovom vyhlásení rastlinolekárskeho osvedčenia musí byť príslušnou NPPO potvrdené, že rastliny:

- a) majú pôvod v oblasti, ktorú národná organizácia na ochranu rastlín krajiny pôvodu v súlade s normou ISPM č. 8 zriadila ako oblasť bez výskytu *Popillia japonica*. Názov oblasti sa musí uviesť v rastlinolekárskom osvedčení alebo
- b) boli pestované v mieste výroby, ktoré národná organizácia na ochranu rastlín v krajine pôvodu v súlade s normou č. ISPM 8 zriadila ako miesto výroby bez výskytu *Popillia japonica* :
 - i) ktoré bolo podrobené každoročnej úradnej prehliadke a počas troch mesiacov pred vývozom prinajmenšom mesačnej prehliadke v súvislosti s akýmkoľvek prejavmi *Popillia japonica*, ktoré sa vykonali vo vhodných časoch na zistenie výskytu dotknutého škodcu, prinajmenšom vizuálnou prehliadkou všetkých rastlín vrátane burín a odberom vzoriek z pestovateľských substrátov, v ktorých rastliny rastú, a
 - ii) ktoré je obklopené nárazníkovou zónou širokou najmenej 100 metrov, kde bola prostredníctvom úradných prieskumov vykonávaných každoročne vo vhodných časoch potvrdená neprítomnosť *Popillia japonica*, a
 - iii) rastliny a pestovateľské substráty boli bezprostredne pred vývozom podrobené úradnej prehliadke vrátane odberu vzoriek z pestovateľských substrátov a zistilo sa, že sú bez výskytu *Popillia japonica*, a
- iv) rastliny:

— je s nimi manipulované a sú balené alebo prepravované takými spôsobmi, aby sa zabránilo napadnutiu spôsobenému *Popillia japonica* po opustení miesta výroby alebo

— sa premiestňujú mimo letového obdobia *Popillia japonica*,

alebo

c) sa počas ich celého života pestovali vo výrobnej prevádzke s priestorovou izoláciou proti zavlečeniu *Popillia japonica* a rastliny:

i) manipuluje sa s nimi a sú balené alebo prepravované takými spôsobmi, aby sa zabránilo napadnutiu spôsobenému *Popillia japonica* po opustení výrobnej prevádzky, alebo

ii) sa premiestňujú mimo letového obdobia *Popillia japonica*,

alebo

d) boli vyprodukované na základe systémového prístupu schváleného v súlade s postupom stanoveným v článku 107 nariadenia (EÚ) 2016/2031 s cieľom zabezpečiť neprítomnosť *Popillia japonica*.

11. Informovanie Komisie, ostatných členských štátov, dotknutých profesionálnych prevádzkovateľov a verejnosti o výskyte *Popillia japonica*

Ak je úradne potvrdená prítomnosť *Popillia japonica* na území SR ÚKSÚP zabezpečí:

1. informovanie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
2. informovanie Komisie a ostatných členských štátov o výskyte prioritného škodcu *Popillia japonica* v súlade s nariadením o IMSOC. Správa obsahuje minimálne počty a lokality s výskytom *Popillia japonica* vrátane máp, počtu napadnutých rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, ktoré boli identifikované, ovzorkované a testované, ako aj samotné výsledky laboratórnych testov. Taktiež je potrebné oznámiť Komisii a ostatným členským štátom opatrenia, ktoré boli prijaté a ktoré sa rozhodla SR prijať na eradikáciu *Popillia japonica*. Podobne sa postupuje aj v prípade zistenia výskytu v ďalšej oblasti, kde výskyt *Popillia japonica* predtým nebol známy. Vymedzené oblasti a zároveň aj ich zmeny oznámi ÚKSÚP Komisii a ostatným členským štátom do jedného mesiaca odo dňa, keď sa zistila prítomnosť *Popillia japonica*. Akýkoľvek dôkaz poukazujúci na prítomnosť *Popillia japonica* v nárazníkovej zóne sa Komisii a ostatným členským štátom oznamuje bezodkladne,
3. informovanie verejnosti o opatreniach, ktoré prijal a ktoré plánuje prijať, a o všetkých opatreniach, ktoré majú prijať príslušné kategórie profesionálnych prevádzkovateľov alebo iné osoby,
4. organizovanie pravidelných stretnutí, ktorých cieľom je riešiť aktuálny stav šírenia *Popillia japonica*, prijaté opatrenia, financovane, zvyšovanie povedomia o výskytoch a pod.

12. Dohľad a eradikácia

V prípade, že sa počas prieskumov vymedzenej oblasti nezistia napadnuté hostiteľské rastliny a nie sú ani žiadne dôkazy o možnej prítomnosti *Popillia japonica* situácia sa vyhodnotí tak, že sa *Popillia japonica* nemohol ďalej šíriť do prostredia, ÚKSÚP pristúpi k **dohľadu** nad miestom výskytu. Takéto miesto je potrebné niekoľkokrát v priebehu roka skontrolovať, pričom prieskumy sa vykonávajú v oblasti s polomerom 5,0 km od miesta výskytu. Pri tomto intenzívnom prieskume sa vykonávajú kontroly každého hostiteľa vrátane využitia lapačov. Tie sa nainštalujú v okolí miesta výskytu a pravidelne raz za dva týždne sa skontrolujú. Tento prieskum a dotknutý subjekt sú pod stálou rastlinolekárskou kontrolou najmenej 2 roky.

V prípade, že sa počas prieskumov **nezistia príznakové rastliny**, ale existuje vysoká pravdepodobnosť, že sa dospelé jedince *Popillia japonica* rozšírili do okolitého prostredia, je potrebné vykonávať prísnejší dohľad nad miestom výskytu, ktorý je popísaný v časti 14. „Prieskumy vymedzených oblastí pre *Popillia japonica*“. Po stanovení vymedzených oblastí je potrebné vykonávať ich každoročné pravidelné kontroly.

V prípade, že sa počas prieskumov **zistia príznakové rastliny**, je potrebné vykonať eradikáciu.

13. Rastlinolekárske opatrenia

V prípade potvrdenia výskytu *Popillia japonica* ÚKSÚP rozhodnutím nariadi rastlinolekárske opatrenia, ktoré musí prijať a realizovať osoba, ktorá je užívateľom dotknutých pozemkov s napadnutými rastlinami alebo zaobchádza s dotknutým tovarom. Vykonanie opatrení sa musí zabezpečiť rýchlo a účinne. Preto je dôležitá vzájomná komunikácia vo fáze prípravy rozhodnutia medzi ÚKSÚP a dotknutým subjektom ohľadne reálnych možností vykonania potrebných opatrení z hľadiska materiálneho vybavenia a finančného krytia. V prípade výskytu u profesionálneho prevádzkovateľa dostane subjekt pokyny s predbežnými opatreniami ešte pred zaslaním rozhodnutia, ktorých cieľom je znížiť riziko šírenia škodcu. Rozhodnutie sa zasiela dotknutému subjektu a rastlinolekárskemu inšpektorovi spolu s termínom vykonania opatrení. Subjekt zabezpečí mechanizáciu na likvidáciu rastlín, zlikviduje napadnuté rastliny a zabezpečí čistenie a dezinfekciu mechanizácie na vlastné náklady. Ak subjekt dané opatrenia nevykoná, zabezpečí ich vykonanie ÚKSÚP na náklady daného subjektu. Na zabezpečenie mechanizácie na likvidáciu rastlín, ich čistenie a dezinfekciu nie je potrebné vyhlasovať výberové konanie, ale ich možno realizovať priamym zadaním, čo zabezpečí ÚKSÚP. Stroje, zariadenia a služby na likvidáciu rastlín (pilčičke služby, spracovanie dreva, spaľovne) sa prednostne získavajú na miestnej úrovni.

Opatrenia je potrebné vykonať pod dohľadom rastlinolekárskeho inšpektora, prípadne pri rozsiahlejších opatreniach rastlinolekárske inšpektor vykoná kontrolu po ukončení realizácie uložených opatrení. Z následnej kontroly je potrebné spísať záznam s podrobným popisom vykonaných opatrení.

Rastlinolekárske opatrenia zamerané na eradikáciu:

V **zamorených zónach** ÚKSÚP zabezpečí, aby sa na eradikáciu *Popillia japonica* prijali tieto opatrenia:

- a) proti dospelým jedincom *Popillia japonica* aspoň kombinácia dvoch z týchto opatrení:

- i) systém masového odchyty s návnadou, ktorý vhodnými metódami zabezpečuje zničenie *Popillia japonica*,
 - ii) stratégia prilákania a usmrtenia,
 - iii) manuálny odchyt *Popillia japonica*, ktorým sa zabezpečí zničenie *Popillia japonica* vhodnými metódami,
 - iv) chemické ošetrenie rastlín,
 - v) biologická ochrana (ako sú napr. entomopatogénne huby alebo akákoľvek iná účinná biologická ochrana),
 - vi) akékoľvek iné opatrenie, ktoré sa vedecky preukázalo ako účinné,
- b) proti larvám *Popillia japonica* aspoň kombinácia dvoch z týchto opatrení:
- i) vhodné ošetrenie pôdy, v ktorej sú prítomné larvy *Popillia japonica*,
 - ii) biologická ochrana (ako sú napr. entomopatogénne huby alebo entomopatogénne nematódy alebo akákoľvek iná účinná biologická ochrana),
 - iii) zákaz zavlažovania trávnych porastov počas výletu dospelých jedincov *Popillia japonica* z pôdy a počas letového obdobia,
 - iv) použitie mechanického mletia na zničenie lariev v pôde vo vhodných obdobiach roka,
 - v) lokálne zničenie veľmi silne zamorených trávnych porastov,
- c) počas obdobia letovej aktivity *Popillia japonica*:
- i) osobitné opatrenia na letiskách, v prístavoch a na železničných staniách na zabezpečenie toho, aby bol škodca *Popillia japonica* držaný mimo lietadiel, lodí a vlakov, a to na základe osobitných postupov riadenia rizík, ktoré boli písomne oznámené Komisii a ostatným členským štátom, a
 - ii) zákaz premiestňovania neošetrených rastlinných zvyškov mimo zamorenej zóny, pokiaľ nie sú prepravované v uzavretých vozidlách a skladované a kompostované vo vnútornom zariadení mimo zamorenej oblasti,
- d) zákaz premiestňovania hornej vrstvy pôdy a použitých rastových médií mimo zamorenej zóny, pokiaľ nebol dosiahnutý tento stav:
- i) podlieha primeraným opatreniam na odstránenie škodcu *Popillia japonica* alebo na zabránenie zamoreniu špecifikovaných rastlín, alebo
 - ii) bude hlboko zakopaná na skládke pod dohľadom rastlinolekárskeho inšpektora, pričom sa bude prepravovať v uzavretých vozidlách, ktoré zabezpečia, aby sa škodca *Popillia japonica* nemohol šíriť.

V nárazníkových zónach ÚKSÚP zabezpečí, aby sa horná vrstva pôdy, použité pestovateľské substráty a neošetrené rastlinné nečistoty presunuli mimo nárazníkovej zóny až po tom, ako boli skontrolované a potvrdené bez výskytu *Popillia japonica*.

14. Prieskumy vymedzených oblastí pre *Popillia japonica*

Vo vymedzených oblastiach vykonávajú rastlinolekárski inšpektori každoročné prieskumy uvedené v článku 19 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031 s cieľom zistiť prítomnosť *Popillia japonica*, pričom zohľadnia informácie uvedené v karte prieskumu škodcov.

Koncepcia prieskumu musí byť v súlade so všeobecnými usmerneniami pre štatisticky spoľahlivé prieskumy a prieskumy založené na riziku a so schémou prieskumu a systémom odberu vzoriek, ktoré sa používajú pri detekčných prieskumoch, aby bolo možné identifikovať aspoň s 95 % spoľahlivosťou výskyt *Popillia japonica* na úrovni 1 %.

1. Prieskumy sa vykonávajú:

- a) v zamorených zónach v prípade vymedzených oblastí na eradikáciu;
- b) v nárazníkových zónach vo vymedzených oblastiach na eradikáciu a v nárazníkových zónach vo vymedzených oblastiach na zamedzenie šírenia;
- c) na poliach, sadoch/viniciach, lesoch, škôlkach, súkromných záhradách, verejných miestach, oblastiach s trávou, ako sú športové ihriská a golfové ihriská, v okolí letísk a železničných staníc, ako aj v skleníkoch a záhradných centrách, najmä v oblastiach v blízkosti osi dopravnej siete spájajúcej oblasti, v ktorých nie je známy výskyt *Popillia japonica* ; a
- d) vo vhodných obdobiach roka, pokiaľ ide o možnosť zistiť *Popillia japonica*, berúc do úvahy biológiu škodcu a prítomnosť špecifikovaných rastlín.

2. Prieskumy pozostávajú z:

- a) odchyty s použitím návnad na prilákanie *Popillia japonica* v prípade prieskumov vykonaných v zamorených zónach vo vymedzených oblastiach na eradikáciu;
- b) vizuálnych prehliadok špecifikovaných rastlín;
- c) odberu vzoriek pôdy a testovania na zistenie lariev *Popillia japonica*.

15. Zrušenie vymedzenej oblasti

Vymedzená oblasť sa môže zrušiť, ak sa na základe prieskumov nezistí *Popillia japonica* vo vymedzenej oblasti aspoň počas troch po sebe nasledujúcich rokov.

16. Protokoly, v ktorých sú opísané metódy vizuálnych prehliadok, odberu vzoriek a laboratórneho testovania

V metodickom pokyne – Metodický pokyn zisťovania výskytu karanténnych škodcov Únie a ostatných vybraných škodcov, ktorým sa pri terénnych prehliadkach riadia rastlinolekárski inšpektori, sú použité nasledovné protokoly:

- PM 7/74 (1) *Popillia japonica*
- Pest survey card on *Popillia japonica*

Všetky kontroly, odbery vzoriek, diagnostiku a aj všetky náklady je potrebné riadne zdokumentovať.

17. Zásady odbornej prípravy a školení

Rastlinolekárski inšpektori OOR a zamestnanci NLC absolvujú pravidelné každoročné zaškolenie ohľadom prieskumu a opatrení týkajúcich sa kontroly *Popillia japonica*. V prípade pozitívneho výskytu *Popillia japonica* a následného potrebného zvýšenia počtu osôb na vykonávanie kontrol v teréne, poverení zamestnanci OOR vykonajú neodkladné zaškolenie ďalších fyzických osôb na účely vykonávania prieskumu.

Okrem toho ÚKSÚP zverejňuje informačné letáky a vykonáva odborné prednášky zamerané na prioritných škodcov Únie, s cieľom zvyšovať informovanosť obyvateľstva ohľadom ochrany rastlín pred karanténnymi škodcami Únie. Verejnosť má ku všetkým informáciám prístup cez internetovú stránku ÚKSÚP www.uksup.sk.

18. Finančné zabezpečenie

Každoročné pravidelné prieskumy, vzorkovanie a diagnostika sú hradené z bežného rozpočtu ÚKSÚP. V prípade zistenia výskytu *Popillia japonica* a následného uplatňovania tohto pohotovostného plánu v praxi je potrebné finančne zabezpečiť všetky činnosti s tým súvisiace, a to finančné zabezpečenie pre:

- a) personál – mzdové náklady zamestnancov ÚKSÚP, prípadne ďalších zamestnancov zamestnaných na dobu určitú pre zabezpečenie plnenia úloh v krízových situáciách, sú kryté z rozpočtových zdrojov MPRV SR. V prípade nedostatku personálu ÚKSÚP deleguje činnosti na fyzické osoby v súlade s článkami 31 a 32 nariadenia o úradných kontrolách,
- b) materiálové vybavenie, spotrebný materiál, diagnostické testovanie, náklady na vykonanie opatrení (stroje a zariadenia použité pri likvidácii), náklady za služby, náklady za zvyšovanie informovanosti a povedomia a ostatné nevyhnutné náklady (ubytovanie, strava a pod.) – tieto náklady sú kryté z rozpočtových zdrojov MPRV SR,
- c) ÚKSÚP do 30 pracovných dní od potvrdenia výskytu *Popillia japonica* predloží na MPRV SR výpočet predpokladaných nákladov na eradikačné opatrenia, v prípade akýchkoľvek zmien vo veľkosti vymedzenej zóny a s tým súvisiacou zmenou výšky predpokladaných nákladov na eradikáciu sú notifikované čo najskôr aby malo MPRV SR dostatok času na zabezpečenie finančných prostriedkov.

19. Odškodnenie v prípade nariadenia rastlinolekárskeho opatrení

MPRV SR môže odškodniť dotknuté subjekty za škody spôsobené výskytom karanténneho škodcu podľa zákona č. 277/2023 a platnej a účinnej schémy štátnej pomoci. Dotknutým subjektom sa môžu vyplatiť náklady na odškodnenie za hodnotu zničených rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov podliehajúcich opatreniam uvedeným v článku 17, článku 28 ods. 1, článku 29 ods. 1 a článku 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031 v medziach trhovej hodnoty, ktorú by takéto rastliny, rastlinné produkty a iné predmety mali, pokiaľ by neboli dotknuté uvedenými opatreniami; prípadná zostatková hodnota sa od odškodnenia odpočítava.

Odškodnenie hospodárskych subjektov alebo majiteľov je oprávnené len v prípade, ak opatrenia boli vykonané pod dohľadom rastlinolekárskejších inšpektorov ÚKSÚP.

20. Platnosť

Tento národný pohotovostný plán sa uplatňuje od 1. januára 2026.

Pohotovostný plán sa vyhodnotí a aktualizuje vždy, keď to bude potrebné na jeho prispôsobenie súčasným predpisom a vývoju rizika na území SR.

21. Zrušenie

Vestník MPRV SR č. 16/2023 z 24. júla 2023 - 52. Národný pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu prioritného škodcu *Popillia japonica* sa zrušuje.

Zoznam špecifikovaných rastlín

Acer L.
Actinidia Lindley
Aesculus L.
Alcea L.
Alnus Mill.
Althaea L.
Ampelopsis A.Rich. ex Michx.
Aronia Medikus
Artemisia L.
Asparagus Tourn. ex L.
Berchemia Neck. ex DC.
Betula L.
Carpinus L.
Castanea Mill.
Clethra L.
Convolvulus L.
Corylus L.
Crataegus L.
Cyperaceae Juss.
Dioscorea L.
Fallopia Lour.
Filipendula Mill.
Fragaria L.
Glycine Willd.
Hibiscus L.
Humulus L.
Hypericum Tourn. ex L.
Juglans L.
Kerria D.C.
Lagerstroemia L.
Lythrum L.
Malus Mill.
Malva Tourn. ex L.
Medicago L.
Melia L.
Morus L.
Oenothera L.
Parthenocissus Planch.
Persicaria (L.) Mill.
Phaseolus L.
Platanus L.
Poaceae Barnhart
Populus L.
Prunus L.
Pteridium Gled. ex Scop.
Pyrus L.
Quercus L.
Reynoutria Houtt.
Rheum L.
Ribes L.
Robinia L.
Rosa L.
Rubus L.
Rumex L.
Salix L.
Sassafras L. ex Nees
Smilax L.
Solanum L.
Sorbus L.
Tilia L.
Toxicodendron Mill.
Trifolium Tourn. ex L.
Ulmus L.
Urtica L.
Vaccinium L.
Vitis L.
Wisteria Nutt.
Zelkova Spach

Obrazová príloha *Popillia japonica*

Popillia japonica (POPIJA) - <https://gd.eppo.int>

Dospelý jedinec *Popillia japonica*
(Zdroj: <https://gd.eppo.int/taxon/POPIJA/photos>)

Martino Buonopane

Popillia japonica (POPIJA) - <https://gd.eppo.int>

Požerky spôsobené dospelými jedincami *Popillia japonica*
(Zdroj: <https://gd.eppo.int/taxon/POPIJA/photos>)

Popillia japonica (POPIJA) - <https://gd.eppo.int>

Larvy *Popillia japonica*

(Zdroj: <https://gd.eppo.int/taxon/POPIJA/photos>)

Trávník poškodený larvami *Popillia japonica*

(Zdroj: M.G. Klein, USDA Agricultural Research Service, Bugwood.org)

Životný cyklus *Popillia japonica*

Zoznam pomôcok pre prácu v teréne

- záhradnícke nožnice,
- nôž, sekerka, vrták,
- záhradnícka pílka,
- pinzeta,
- lopatka,
- ďalekohľad s dostatočným zväčšením,
- lupa,
- sprej na označovanie vzorkovaných stromov,
- uzatvárateľné vrecká veľkosti podľa potreby,
- plastové uzatvárateľné nádoby, napr. fľaštičky, skúmavky,
- vhodné dezinfekčné prostriedky (etanol, Savo a pod.),
- plastové nádoby so smrtiacou látkou pre hmyz (formaldehyd) tzv. smrtičky,
- leповé doštičky alebo feromónové lapače hmyzu,
- samolepiaca žltá páska s označením rastlinolekárskej kontroly,
- truhlica veľkosti cca 120x50x50 cm, prípadne iných rozmerov, ktorá sa uzatvorí natesno a slúži na prenos vzorky dreva z terénu do laboratórnych priestorov,
- prípadne ďalšie vhodné a potrebné pomôcky.

Možnosti ochrany

Preventívne opatrenia

Možno vykonať mechanickú kultiváciu pôdy minimálne do hĺbky 10 cm (napr. rotavátorom) hlavne na jeseň, ale aj opakovane v jarnom období.

Chemická ochrana

Na insekticídne ošetrenie možno využiť prípravky na ochranu rastlín s účinnou látkou deltamethrin ako postrek stromov proti cicavým a žravým škodcom alebo účinnú látku dazomet na dezinfekciu pôdy alebo tefluthrin na insekticídne ošetrenie pôdy.

Biologická ochrana

Na ošetrenie lariev v pôde možno použiť aj parazitické hlístice, napr. *Steinernema carpocapsae*.